

خطباتِ ہود

(خطباتِ جمعہ)

۱۹۳۳ء

فرمودہ

سیدنا حضرت مرزا بشیر الدین محمود احمد المصلح الموعود

خلیفۃ اربع الثانی

جلد ۱۲

زیر اہتمام

فضل عمر فاؤنڈیشن

KHUTUBAT-I-MAHMUD

by HADRAT MIRZA BASHIR-UD-DIN MAHMUD AHMAD
KHALIFATUL MASIH II

Published by:

Islam International publications Ltd.
Islamabad, Sheephatch Lane,
Tilford, Surrey GU 10 2 AQ
U.K.

Printed by:

Raqeem Prees,
Islamabad, Tilford , Surrey.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
نَحْمَدُهٗ وَنُصَلِّیْ عَلٰی رَسُوْلِهِ الْکَرِیْمِ

پیش لفظ

اللہ تعالیٰ کے فضل و احسان سے فضل عمر فاؤنڈیشن کو حضرت مصلح موعود کے خطبات کی چودھویں جلد احباب کی خدمت میں پیش کرنے کی سعادت نصیب ہو رہی ہے۔
الْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی ذٰلِکَ۔ اس جلد میں ۱۹۳۳ء کے ۳۴ خطبات جمعہ شامل ہیں۔
حضرت فضل عمر سلطان البیان کے خطبات علوم و معارف کا انمول خزانہ ہیں اور بیسنگھوٹی کے الہامی الفاظ ”وہ علوم ظاہری و باطنی سے پُر کیا جائے گا“ پر شاہد ناطق ہیں۔ حضرت مصلح موعود کا دورِ خلافت جو کم و بیش ۵۲ سال پر محیط ہے ایک تاریخ ساز دور تھا۔ اس نہایت کامیاب طویل دور میں حضور کے خطبات نے جماعت کی علمی و روحانی ترقی اور تعلیم و تربیت میں نہایت اہم کردار ادا کیا۔

ہمارا یہ روحانی و علمی ورثہ سلسلہ کے لڑچجر میں بکھرا پڑا تھا۔ اور جماعت کے دوستوں کو اس سے استفادہ کرنا مشکل تھا۔ فضل عمر فاؤنڈیشن اس جماعتی ضرورت کو پورا کرنے کیلئے ان خطبات کو کتابی شکل میں شائع کر رہی ہے۔

اللہ تعالیٰ ہمیں ان خطبات سے پورے طور پر استفادہ کرنے اور جماعتی ذمہ داریوں کو احسن رنگ میں ادا کرنے کی توفیق عطا فرمائے۔ آمین۔

والسلام

خاکسار

ناصر احمد شمس

پیکرٹری فضل عمر فاؤنڈیشن

فہرست مضامین خطباتِ محمود

(خطباتِ جمعہ ۱۹۳۳ء)

جلد ۱۴

صفحہ	موضوع خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۱	رمضان کے مبارک ایام میں غلبہ اسلام کیلئے دعائیں کرو۔	۱۳ جنوری ۱۹۳۳ء	۱
۴	رمضان المبارک کا بابرکت آخری عشرہ۔	۲۰ جنوری ۱۹۳۳ء	۲
۱۰	رمضان المبارک میں اللہ تعالیٰ کا قرب حاصل ہو سکتا ہے۔	۲۷ جنوری ۱۹۳۳ء	۳
۱۵	اللہ تعالیٰ کے عفو کا صحیح مفہوم سمجھنے کی کوشش کرو۔	۷ فروری ۱۹۳۳ء	۴
۲۵	اعمال کے ساتھ نیت کی درستی بھی ضروری ہے۔	۲۴ فروری ۱۹۳۳ء	۵
۳۱	تبلیغ احمدیت میں صبر و استقلال سے مشغول رہنے کی ہدایت۔	۳ مارچ ۱۹۳۳ء	۶
۴۳	تبلیغی جدوجہد کے ساتھ دعائیں بھی کرو۔	۱۰ مارچ ۱۹۳۳ء	۷
۵۱	ابتلاؤں کا سلسلہ ایمان کو تازہ رکھنے کیلئے نہایت ضروری ہے۔	۱۷ مارچ ۱۹۳۳ء	۸
۷۳	تبلیغ کے ساتھ دعاؤں میں بھی لگے رہو۔	۲۴ مارچ ۱۹۳۳ء	۹
۷۷	نیکی اور تقویٰ کے ذریعہ فتح حاصل کرو۔	۳۱ مارچ ۱۹۳۳ء	۱۰
۸۷	اللہ تعالیٰ کی طرف سے ہمارے لئے فتح مقدر ہو چکی ہے۔	۱۴ اپریل ۱۹۳۳ء	۱۱
۹۶	خلیفہ وقت کی مجلس میں بیٹھنے والوں کیلئے چند ضروری آداب۔	۲۱ اپریل ۱۹۳۳ء	۱۲
۱۱۰	جذباتِ فطرت کو کچلنے کی بجائے انہیں شریعت کے ماتحت رکھو۔	۱۵ مئی ۱۹۳۳ء	۱۳
	حضرت سیدہ سارہ بیگم صاحبہ مرحومہ کی وفات کے متعلق بعض امور۔	۱۹ مئی ۱۹۳۳ء	۱۴
۱۱۸			
۱۳۴	ہمارے سپرد عظیم الشان کام کیا گیا ہے۔	۲۶ مئی ۱۹۳۳ء	۱۵

صفحہ	موضوع خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۱۴۲	نظام سلسلہ کی پابندی کے بغیر ترقی محال ہے۔	۲ جون ۱۹۳۳ء	۱۶
۱۵۲	چندوں کی ادائیگی میں سرگرمی دکھاؤ۔	۹ جون ۱۹۳۳ء	۱۷
۱۵۷	اللہ تعالیٰ کی محبت تمام کامیابیوں کی کلید ہے۔	۱۶ جون ۱۹۳۳ء	۱۸
۱۶۹	انتہائی قربانی کے بغیر کامل ترقی نہیں ہو سکتی۔	۲۱ جولائی ۱۹۳۳ء	۱۹
۱۸۳	تمدنی ترقی اور اس کی حفاظت کا طریق۔	۱۸ اگست ۱۹۳۳ء	۲۰
۱۸۷	زندگی حاصل کرنے کیلئے موت کا پیالہ پینا ضروری ہے۔	۲۵ اگست ۱۹۳۳ء	۲۱
۱۹۶	ادائیگی نماز اور درس القرآن کے متعلق ضروری ارشاد۔	۸ ستمبر ۱۹۳۳ء	۲۲
۲۰۹	حضرت مسیح موعود علیہ السلام کی نظموں کے ریکارڈ کے متعلق ضروری اعلان۔	۱۵ ستمبر ۱۹۳۳ء	۲۳
۲۱۶	تعلق باللہ و شفقت علی خلق اللہ کی لطیف تشریح۔	۲۹ ستمبر ۱۹۳۳ء	۲۴
۲۲۹	تبلیغ احمدیت کے متعلق جماعت احمدیہ کی پوزیشن۔	۶ اکتوبر ۱۹۳۳ء	۲۵
۲۳۳	یوم التبلیغ کے متعلق ضروری ہدایات۔	۱۳ اکتوبر ۱۹۳۳ء	۲۶
۲۵۶	مرکزی کارکنوں اور لوکل انجمن کو ضروری ہدایت۔	۲۰ اکتوبر ۱۹۳۳ء	۲۷
۲۶۳	یوم التبلیغ کے خوش گن نتائج۔	۳ نومبر ۱۹۳۳ء	۲۸
۲۷۰	چندہ کی باقاعدہ ادائیگی کے متعلق آخری انتباہ۔	۱۰ نومبر ۱۹۳۳ء	۲۹
۲۷۹	أَشَدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رَحَمَاءُ بَيْنَهُمْ كَامِصِدَاقٍ بِنَا جَابِئِينَ۔	۱۷ نومبر ۱۹۳۳ء	۳۰
۲۸۸	سیرت النبی کے جلسوں کے متعلق اہم ہدایات۔	۲۴ نومبر ۱۹۳۳ء	۳۱
۳۰۰	جوش کی بجائے صبر اور دعاؤں سے کام لو۔	یکم دسمبر ۱۹۳۳ء	۳۲
۳۱۴	حضرت مسیح موعود علیہ السلام کے ایک روایا کی تشریح۔	۸ دسمبر ۱۹۳۳ء	۳۳
۳۲۰	جماعت احمدیہ کی ترقی اور مولوی ثناء اللہ صاحب۔	۲۹ دسمبر ۱۹۳۳ء	۳۴

انڈیکس

مرتبہ: مکرم فضل احمد صاحب شاہد

- ۱- آیات قرآنیہ ۳
- ۲- احادیث ۵
- ۳- الہامات حضرت مسیح موعودؑ ۷
- ۴- اسماء ۸
- ۵- مقالات ۱۲
- ۶- کتابیات ۱۶

آيات قرآنية

<p>الفاتحة</p> <p>مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ (٣)</p> <p>إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (٥)</p>	<p>قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي... (١٥٥)</p> <p>رَبَّنَا وَإِنَّا مَا وَعَدْتَنَا</p> <p>عَلَى رُسُلِكَ... (١٩٥)</p>	<p>يونس</p> <p>١٩٢</p> <p>لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ</p> <p>(٦٥)</p>
<p>البقرة</p> <p>وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ (٣٦)</p> <p>أَفْتَوْا مَنْوَنَ بِنِعْمِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضِ (٨٦)</p> <p>يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ (١٣٠)</p> <p>وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ قَوْلٍ وَجْهَكَ (١٥١)</p> <p>شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي (١٨٦)</p> <p>وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي (١٨٤)</p> <p>مَنِّي نَصَرْتُ اللَّهُ (٢١٥)</p> <p>فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا (٢٣٣)</p> <p>وَهُمُ الْوُفَّاءُ (٢٣٣)</p> <p>لِيُظْمِنَنَّ قَلْبِي (٢٦١)</p>	<p>النساء</p> <p>أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ (٦٠)</p> <p>فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ (١٣٦)</p> <p>المائدة</p> <p>فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هُنَا قَاعِ دُونَ (٢٥)</p> <p>لَكَفَرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ (٦٦)</p>	<p>الرعد</p> <p>١٥٠</p> <p>إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا... (١٢)</p> <p>أَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَمَا بَدَّلْنَا مِنْ الْأَرْضِ نَتْفِصُّهَا... (٣٢)</p>
<p>الاعراف</p> <p>أَعْرَضَ عَنِ الْجَاهِلِينَ (٢٠٠)</p>	<p>الانفال</p> <p>مَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ (٣٣)</p>	<p>بنى اسراءيل</p> <p>١٩٠</p> <p>جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ (٨٢)</p>
<p>التوبة</p> <p>لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا (٣٠)</p>	<p>المؤمنون</p> <p>فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ... (١٥)</p>	<p>الانبياء</p> <p>٢٢٣</p> <p>يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ (٤٠)</p>
<p>أل عمران</p>	<p>١٦٤</p> <p>اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ... (٣٦)</p>	<p>١٨٨</p> <p>٢٦٣</p>

	ق	الاحزاب
٢١٣ رَبِّلِّ الْقُرْآنِ تَرْتِيلًا (٥)		
الصُّحَى	٢٤٨ مَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ (٣٩)	فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ (٢٢)
١٣٤ أَمَا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ (١٣)	المنافقون	
الماعون	٣٣ لِيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ... (٩)	يس
١٥٠-٢٩ وَيَلُّ لِلْمُصَلِّينَ (٥)	التَّحْرِيم	يَحْسِرَةٌ عَلَى الْعِبَادِ
النَّصْر	٦٦ قُوا أَنْفُسَكُمْ وَ	مَا يَأْتِيهِمْ... (٣١)
٣٢٥ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ (٣)	أَهْلِيكُمْ نَارًا (٤)	الفتح
	المُزَّمِّل	أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ... (٣٠) ٢٤٩

احادیث

۱۶۰	اللہ تعالیٰ کے حضور پیش ہو گا۔	۶۳	جائے		
	اللہ تعالیٰ کو جب اُس کا کھویا ہوا بندہ ملتا ہے تو وہ ماں سے بھی زیادہ خوش ہوتا ہے		ہر نماز کے بعد تینتیس تینتیس دفعہ سُبْحَانَ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ چوتیس دفعہ اللَّهُ أَكْبَرُ پڑھ لیا کرو	۲۸	الْأَعْمَالُ بِالْيَتِيَاتِ الْإِمَامُ حِنَّةٌ يُقَاتِلُ ...
۱۶۵	یہ میرے رب کا تازہ فضل ہے	۹۹	جب خدا کسی پر اپنا فضل نازل کرنا شروع کرے تو میں اسے کس طرح روک دوں	۳۰۵-۵۲	ل
۱۸۱/۱۸۰	جب کوئی شخص ظلم کرتا ہو تو اسے ظلم سے روکو	۳۱۴/۹۹	مسجد میں گدنا، پیاز اور لسن ... کھا کر مت آیا کرو	۱۳۰	لِكُلِّ ذَاةٍ ذَوَاءٌ إِلَّا الْمَوْتُ لَوْلَاكَ لَمَّا خَلَقْتُ ...
۲۱۹	راستوں میں پاخانہ نہ پھرو مصیبت زدہ... سے	۱۰۱	جمعہ اور عیدین کے موقع پر نما کر آؤ	۳۱۷	م
۲۱۹	ہمدردی کرو	۱۰۱	تمہیں اللہ تعالیٰ نے سَدَّل بنا دیا ہو گا مجھے رحمدل بنایا ہے	۱۸	مَا لَأَعْيُنٍ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ
۲۱۹	تکلیف دینے والی چیزیں راستہ میں ہوں تو انہیں ہٹا دو جس کسی دوست سے ملو تو خوشی اور بشارت سے ملو	۱۱۹	ہر شخص کا ایک گھر جنت میں ہوتا ہے اور ایک دوزخ میں ہوتا ہے	۱۳۵	وَمَا تَرَدَّدْتُ عَنْ شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ
۲۱۹	یہ ایک نیکی ہے	۱۲۱	ان کے منہ میں مٹی ڈالو		احادیث بالمعنی
۲۲۰/۲۱۹	ہمسائے کا خیال رکھو	۱۳۹	اپنے گھروں کو قبریں نہ بناؤ		ہر ایک نیکی کے کام کا انعام الگ الگ ہے لیکن رمضان کا انعام..... میں خود ہوں
	جب مجلس لگی ہو تو دو آدمی ایک دوسرے سے کانوں میں باتیں نہ کریں	۳۳۳	اُسے عُمَدہ نہ دیا جائے	۱۰	جتنا زیادہ کوئی شخص خدا تعالیٰ کا پیارا ہوتا ہے اتنا ہی زیادہ ابتلاء اور مصائب دیکھا کرتا ہے
۲۲۰	مسجدوں میں..... بُو دار چیزیں کھا کر نہ جاؤ	۱۵۸	ایک انسان دوزخ کے کنارے کھڑا ہوتا ہے مگر جنت میں چلا جاتا ہے...	۵۳	صبر تو وہ ہے جو شروع میں کیا
۲۲۰	اس طرح باتیں نہ کرو کہ....		ایک شخص قیامت کے دن		

۲۷۲	جس پر دوام اختیار کیا جائے	مرد تہجد کیلئے اٹھے تو بیوی کو	۲۳۰	آواز گری معلوم ہو
۲۸۳	جا اپنے بھائی عثمان کے پاس	جگائے بیوی خاوند کو جگائے	۲۳۱	جب کسی مومن کی جان نکلنے
۲۸۴	اپنے بھائی کی خواہ وہ ظالم ہو	الہی! ان پر رحم کر میری قوم	۲۳۲	کا وقت آتا ہے تو اس سے
۲۸۵	یا مظلوم مدد کرو	نے مجھے پہچانا نہیں	۲۳۳	عرشِ عظیم کانپ جاتا ہے
۲۸۶	اللہ تعالیٰ یسود و نصاریٰ پر	چھوڑ دو میں پیچھے نہیں ہوں گا	۲۳۴	صفیں سیدھی رکھو ورنہ
۲۸۷	لعنت کرے انہوں نے اپنے	جب کوئی مومن گناہ کرتا ہے	۲۳۵	تمہارے دل ٹیڑھے
۲۸۸	نبیوں کی قبروں کو سجدہ گاہ بنالیا	تو ایمان نکل کر اس کے سر پر	۲۳۶	ہو جائیں گے
۲۸۹	جہاں بظاہر تم اپنی تباہی سمجھتے	چھا جاتا ہے	۲۳۷	جو شخص حق کے پہچانے
۲۹۰	ہو وہاں بھی خاموش رہو	انسان خدا تعالیٰ کا قرب...	۲۳۸	سے خاموش رہتا ہے وہ
۲۹۱	رسول کریمؐ نے مومن کے	تو نازل سے حاصل کرتا ہے	۲۳۹	گویا شیطانِ اخرس ہے
۲۹۲	دل کو زمین قرار دیا ہے	سب سے اچھا کام وہ ہے	۲۴۰	منافق.... عشاء اور صبح کی نماز
			۲۴۱	میں نہیں آتا

الہامات حضرت مسیح موعودؑ

اردو الہامات	عربی الہامات
<p>آ</p> <p>آگ سے ہمیں مت ڈرا آگ ہماری غلام بلکہ غلاموں کی غلام ہے</p> <p>۱۶۱</p>	<p>ا</p> <p>أَجِيبْ كُلَّ دُعَائِكَ إِلَّا فِي شَرِّكَائِكَ ۱۳۱۴۳۵</p> <p>ج</p> <p>جَرِيءُ اللَّهِ فِي حُلَلِ الْأَنْبِيَاءِ ۳۳</p> <p>ل</p> <p>لَا يُقْبَلُ لَكَ مِنْ الْمُحَرِّبَاتِ ذِكْرًا ۳۰۸</p>
<p>ف</p> <p>فرشتوں کی کھینچی ہوئی تلوار تیرے آگے ہے</p> <p>۳۲۶</p>	

ح	امتہ الہی	آ-۱
۱۲۴	۱۲۶'۱۲۵ (حرم حضرت صلح موعود)	۸۹
۲۶۱	امتہ العزیز	آ تقم
۲۸۹	۱۲۵'۱۲۴ (بنت قاضی عبدالرحیم)	آدم علیہ السلام ۱۹۳'۱۸۱'۵۷'۵۵
۷۱	۱۰۸'۱۰۷ امیر حسین قاضی سید	ابراہیم حضرت ۹۳'۹۲'۶۶'۲۴
۲۹۰'۲۸۸	۲۴۰ ایاز	۲۶۳'۱۸۱'۱۶۳'۱۶۰
۱۲۹'۱۲۶	ب	ابراہیم (حضور کا صاحبزادہ) ۲۸۳
۳۷'۳۶'۳۳	۳۱۷'۳۳	ابن سیرین ۲۱۳
۸۸	برکلے	ابوبکر حضرت ۱۶۷'۱۱۳'۹۱'۹۰
۲۲۳	بوڑے خان حضرت ڈاکٹر	۱۹۸'۱۹۷'۱۷۸'۱۷۷
۷	بہجدت رام	۳۰۸'۲۹۳'۲۹۳'۲۸۳'۲۸۰
۳۰۷'۱۷۷'۱۷۶'۱۲۰	بھ	ابو جمل ۲۹۳'۱۱۳'۳۳'۳۲
۹'۸	۲۴۰'۲۳۸ ڈگلز	ابوسفیان حضرت ۲۴۶'۶۶
۷۷	ٹیگور	ابوعبیدہ حضرت ۲۲۵
۳۱۷'۳۳	ث	ابو قحافہ ۲۸۳
۱۰۳	۳۲۶'۳۲۰'۱۹۳'۱۹۰ ثناء اللہ مولوی	احمد جان حضرت صوفی ۲۸۰
۲۳۷	ج	اروڑے خان حضرت منشی ۱۷۹'۱۷۸
۱۷۸	۲۲۱ جارج لارڈ	اسماعیل حضرت ۱۶۵'۱۶۳'۱۶۲
۱۲۹	۱۲۱'۱۲۰ رشید احمد سید ڈاکٹر	افتخار احمد حضرت ای ۲۸۰
	جعفر حضرت	امان اللہ خان ۳۰۵

۲۳۷	عبد اللہ خزندی	ع	۱۲۶	رشید الدین خلیفہ آزاد
۲۳	عتبہ	عائشہ حضرت	۹۲	روشن علی حافظہ حضرت
۲۸۳	عثمان بن مظعون	ام المؤمنین	ز	
۱۲۴	عطاء اللہ پلیدر میاں	۲۹۳'۱۰۷'۲۲'۲۱	۳۳	زمیر حضرت
۲۵۴'۳۳	علی حضرت	۲۳۶	۳۱۷'۲۶۴'۳۳	زر تفتت ملیہ الامام
۱۱۰۰'۷'۷'۳۶'۳۵'۵	عمر حضرت	۱۵۹	۱۲۰	زید بن حارثہ حضرت
۲۲۴'۱۷۸'۱۷۷'۱۷۶'۱۷۵		۱۳۰	س	
۲۹۳'۲۸۲'۲۸۱'۲۸۰'۲۷۹		عبدالرحمن ابن ابی بکر		
۱۲۹	عبد الرحمن بن خالد ہری ماشر	۱۲۹	۱۲۹	سارہ بیگم حضرت
۱۲۹	عبد الرحمن ذاکر	۱۲۹	۱۳۱'۱۲'۷'۱۲۳	سیدہ
۱۲۹	عبد الرحمن حضرت بجالی	۱۲۹	۱۶۱	سلطان احمد حضرت مرزا
۲۳۷	عبدالرحیم نیر حضرت	۲۳۷	ش	
۱۲۴	عبدالرحیم حضرت قاضی	۱۲۴	شمر	
۱۲۴	عبدالستار مولوی	۱۲۴	۲۹۰'۲۸۹	
۱۲۹	عبدالسمیع ذاکر	۱۲۹	۳۳	شیبہ
	عبدالکریم سیالکوٹی			شیر علی حضرت مولوی
۲۱۰'۱۲۲'۱۲۱'۱۲۰	حضرت مولانا		ط	
	عبد اللطیف شہید		۳۳	صلحہ حضرت
۱۵۵	حضرت صاحبزادہ		ظ	
۱۲۰	عبد اللہ حضرت		۳۱۱	ظفر اللہ خان حضرت
۱۳۵'۳۳	عبد اللہ بن ابی بن سلون			چوہدری
۲۸۵	عبد اللہ چوٹی		۶۸	ظفر علی مولوی

غ

۳۱۲ غلام احمد قادیانی حضرت مرزا
 ۳۳'۲۶'۱۳'۱۲'۹'۸'۷
 ۳۸۵'۳۳'۳۲'۳۱'۳۰
 ۶۷'۶۵'۶۴'۶۳'۶۲'۶۱'۶۰'۵۹'۵۸
 ۹۵'۹۴'۹۳'۹۲'۹۱'۹۰'۸۹'۸۸'۸۷'۸۶
 ۱۰۱'۱۰۰'۹۹'۹۸'۹۷'۹۶'۹۵'۹۴'۹۳'۹۲'۹۱'۹۰
 ۱۰۱'۱۰۰'۹۹'۹۸'۹۷'۹۶'۹۵'۹۴'۹۳'۹۲'۹۱'۹۰
 ۱۵۵'۱۵۴'۱۵۳'۱۵۲'۱۵۱'۱۵۰'۱۴۹'۱۴۸'۱۴۷'۱۴۶'۱۴۵'۱۴۴'۱۴۳'۱۴۲'۱۴۱'۱۴۰

'۲۷۲'۲۶۸'۲۶۳'۲۶۱'۲۵۴'۲۵۳	۱۰۴	کمال الدین خواجہ	'۲۰۵'۲۰۰'۱۹۹'۱۹۲'۱۸۱'۱۷۸
'۲۸۸'۲۸۵'۲۸۰'۲۷۷'۲۷۶		گ	'۲۱۴'۲۱۳'۲۱۱'۲۱۰'۲۰۹'۲۰۷
'۳۰۸'۳۰۷'۳۰۳'۳۰۲'۲۹۹'۲۹۰	۲۳۸	گاندھی	'۲۶۱'۲۶۰'۲۵۰'۲۳۸'۲۳۱'۲۲۳
۳۲۳'۳۱۹'۳۱۴'۳۱۵'۳۱۲'۳۱۱'۳۱۰		ل	'۲۹۶'۲۹۴'۲۹۲'۲۹۱'۲۸۲'۲۸۰
۱۲۶		محمد اسماعیل حضرت میرزا ڈاکٹر	'۳۱۴'۳۰۸'۳۰۷'۳۰۵'۳۰۴'۳۰۲
۹۴'۷۱'۷۰'۷۰'۷۰	۱۲۹	لعل دین ڈاکٹر	۳۲۵'۳۲۴'۳۲۲'۳۱۹'۳۱۷'۳۱۵
۱۲۳	۷	محمد صادق حضرت مفتی	۱۳۱'۱۲۹
۳۲۰		محمد علی مولوی	م
	۱۳۱	مارش کلاک ہری	۸۹
		محمد رسول اللہ ﷺ	۲۰۰
		حضرت خاتم الانبیاء	ف
		فرعون	۱۹۱'۱۸۸'۳۲
		ق	
		قتیل مرزا	۷۷
		قیصر	۷
		ک	
		کچنر ارڈ	۲۲۱
		کرشن حضرت	۳۱۸'۳۱۷'۳۱۶'۳۱۳
		کرم دین بھیس	۹۰
		کسری	۶۵
		کلائیو (CLIVE)	۲۲۱

۱۶۵۶۱۶۲	ہاجرہ ملیحہ السلام حضرت	۸۹'۶۸ (قدرت خانہ کے مظہروں)	ن
۱۶۳	ہارون، حضرت	۲۶۶'۲۶۱'۲۳۸'۲۰۲	نادر خان ملک ۲۰۰
۶۶	ہرقل	۳۰۰'۲۸۲'۲۸۰	نادر شاہ ۳۰۵
	ی	۳۰۱	نائیڈوسز ۷۷
		نوٹھیروال	
		نیپیر (NAPIER)	
۲۸۹	یزید	۲۲۱	نذیر احمد ڈاکٹر ۱۲۹
۱۷۰'۳'۲	یوسف، حضرت	و	نظام الدین اویا ۳۰۶'۲۱۸
۱۲۸	یوسف علی شیخ	۲۲۱ (WELLINGTON) ولنگٹن	نوح، حضرت ۱۸۱'۹۳
۱۹۳	یوشع	۵	نور الدین حضرت، ولانا حکیم

۳۲۲'۳۱۶'۳۰۷		ل	۲۵۹'۲۵۶'۲۲۷'۲۲۶'۲۲۵	
۲۰۰	شنگری	۷۳'۵۳'۵۱'۴۱'۷	لاہور	۲۹۱'۲۷۷'۲۷۴'۲۷۳
۵		۲۰۹'۱۶۹'۱۳۱'۱۳۰'۱۲۷		۳۲۲'۳۰۹'۲۹۹'۲۹۳
۱۳۱'۸۷'۶۳'۵۵'۵۱	ہندوستان	۱۳۱	لنڈن	ک
۳۰۳'۲۸۹'۱۵۳'		م	۱۷۹'۱۷۸	پور تھلہ
ی		۷'۵	۲۸۹	کریلا
۶۵	یمن	۱۲۱'۱۲۰'۳۸'۳۴'۷'۵	۶۲'۳۳	کشمیر
۶۳	یوپی	۲۸۳'۱۹۸'۱۹۷'۱۹۳'۱۹۲'۱۷۴	۱۸۸	کنعان
۱۶۶'۱۵۳'۱۲۹'۱۲۶'۵۲	یورپ	۳۰۳'۱۷۰'۱۵۳'۷۲'۶۳	مصر	گ
۳۱۷'۳۰۳'۲۷۳'۲۲۲'۲۱۱		۱۹۰'۱۶۶'۱۵۱'۶۸'۳۸'۲۶	مکہ	گجرات
۳۰۳	یونان	۲۸۳'۲۸۲'۲۴۶'۲۳۵	۹۰'۸	گوروا سپور

کتابیات

ز	ح	ا
زمیندار (اخبار) ۶۳'۶۸'۶۹'۷۳	حقیقت لکھنؤ (اخبار)	۱۹۹
ف	د	۳۱۶
فتح اسلام	در شین	۲۳۸'۲۳۷'۲۳۹'۲۴۰ (اخبار)
۲۸۱	۷۱	ت توضیح مرام ۲۸۱